

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆ

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԵՐԵՎԱՆ 2021

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆ**

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

**ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

**(ԸՍՏ ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ
ՀԱՍՑԵԱԳՐԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ)**

ԵՐԵՎԱՆ 2021

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	4
1 . Ի՞նչ է շինարարության (տեղադրման) թույլտվությունը.....	5
2 . Ի՞նչ է քանդման (ապամոնտաժման) թույլտվությունը.....	5
3 . Ի՞նչ է կառուցապատման թույլտվությունը.....	5
4 . Ի՞նչ ժամկետով է տրամադրվում շինարարության թույլտվությունը.....	5
5 . Ո՞վ է տալիս կառուցապատման թույլտվությունը.....	6
6 . Ի՞նչ փաստաթղթեր են անհրաժեշտ շինարարության թույլտվության ստացման համար.....	6
7 . Ի՞նչ պահանջներ են ներկայացված կառուցապատման թույլտվություններ ստանալու նպատակով ներկայացված հայտը մերժելու որոշմանը.....	7
8 . Ի՞նչ փուլերից է բաղկացած կառուցապատման նպատակով տրվող թույլտվությունների գործընթացը	7
9 . Ո՞ր դեպքերում է մերժվում ներկայացված հայտը.....	7
10 . Ո՞վ է կառուցապատողը.....	8
11 . Ի՞նչ պարտավորություններ ունի կառուցապատողը շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետում կառուցապատումը չավարտելու դեպքում.....	8
12 . Ի՞նչ ժամկետով կարող է երկարաձգվել շինարարության թույլտվությամբ սահմանված շինարարության տևողությունը	9
13 . Ի՞նչ ժամկետում է անհրաժեշտ իրականացնել շինարարությունը	9
14 . Շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետում կառուցապատումը չավարտելու դեպքերում ի՞նչ իրավական հետևանքներ են սպասվում կառուցապատողին.....	10
15 . Արդյո՞ք անհրաժեշտ է ծանուցել իրավասու մարմինն շինարարական աշխատանքներ սկսելու մասին	10

16 .	Ե՞րբ է կասեցվում շինարարության թույլտվությունը.....	10
17 .	Ո՞ր շինարարական աշխատանքների համար թույլտվություն չի պահանջվում.....	11
18 .	Ո՞ր դեպքերում է շինարարության թույլտվությունը ճանաչվում ուժը կորցրած.....	11
19 .	Որո՞նք են շինարարության թույլտվության տրամադրող մարմնի ընդունած անհատական իրավական ակտի կամ գործողության և անգործության վարչական կարգով բողոքարկման ժամկետները.....	11
20 .	Անձի իրավունքները վարչական ակտի բողոքարկման ժամկետները բաց թողնելու դեպքում.....	12
21 .	Ո՞ր դեպքերում է կասեցվում վարչական ակտի կատարումը	13
22 .	Վարչական ակտի բողոքարկումը դատական կարգով.....	13
23 .	Վարչական ակտի միաժամանակ բողոքարկումը վարչական և դատական կարգով...	14
24 .	Ո՞ր դեպքերում Մարդու իրավունքների պաշտպանը կքննարկի հարցը և ո՞վ կարող է դիմել Պաշտպանին.....	14

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

«Ճ մարդու իրավունքների պաշտպանին հասցեագրած բողոքների ուսումնասիրությունը վկայում է, որ շատ դեպքերում անձինք տեղեկացված չեն իրենց իրավունքների և պարտականությունների մասին, ինչի արդյունքում հաճախ տուժում են պետական մարմինների վարչարարությունից, կայացրած վարչական ակտերից, պետական մարմինների անհարկի քաջքուկներից և այլն: Խնդիրն արդիական է հատկապես շինարարության թույլտվության տրամադրման ոլորտում:

Շինարարության թույլտվությունների տրամադրման գործընթացի ձգձգումները կամ մերժումները խոչընդոտներ են ստեղծում երկրում ներդրումների ավելացման, գործարար միջավայրի զարգացման համար:

Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմում մշակվել է շինարարության թույլտվության տրամադրման վերաբերյալ ուղեցույց:

Ուղեցույցում փորձ է արվել ներառել այն հարցերի պատասխանները, որոնք դիմողներն առավել հաճախ են բարձրացնում իրենց դիմումներում ու բողոքներում: Հարցերի պատասխանները կազմելիս հիմք են ընդունվել համապատասխան իրավական ակտերի կարգավորումները:

1) Ի՞նչ է շինարարության (տեղադրման) թույլտվությունը

Շինարարության (տեղադրման) թույլտվությունը փաստաթուղթ է, որը հաստատում է կառուցապատողի՝ ինչպես նոր կառուցապատման նպատակով սահմանված կարգով տրամադրված հողամասում, այնպես էլ գոյություն ունեցող շենքերում և շինություններում որոշակի շինարարական գործունեություն իրականացնելու կամ ոչ հիմնական շինություն տեղադրելու իրավունքը:

2) Ի՞նչ է քանդման (ապամոնտաժման) թույլտվությունը

Քանդման (ապամոնտաժման) թույլտվությունը փաստաթուղթ է, որը հաստատում է սեփականատիրոջ կամ նրա կողմից սահմանված կարգով լիազորված անձի՝ շենքերն ու շինությունները քանդելու իրավունքը:

3) Ի՞նչ է կառուցապատման թույլտվությունը

Կառուցապատման թույլտվությունը քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնելու նպատակով իրավասու մարմնի կողմից կառուցապատողին տրվող թույլտվության փաստաթղթերի համակարգ է:

4) Ի՞նչ ժամկետով է տրամադրվում շինարարության թույլտվությունը

Նոր կառուցվող շենքերի, շինությունների համար թույլտվությամբ սահմանվում է շինարարության ավարտի ժամկետ՝ ըստ հայցվող ժամկետի, բայց ոչ ավելի նախագծային փաստաթղթերում նախատեսված ժամկետների 1.5-ապատիկից: Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի դեպքում շինարարության թույլտվությամբ՝ կառուցապատողի հայեցողությամբ, սահմանվում է նաև շահագործման թույլտվության ձևակերպման ժամկետը:

Գոյություն ունեցող շենքերի և շինությունների վերակառուցման (ներառյալ՝ քանդման), վերականգնման, ուժեղացման և բարեկարգման աշխատանքների համար թույլտվությունը տրվում է նախագծային փաստաթղթերով տվյալ օբյեկտի շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման) տևողության նորմերով հաշվարկված ժամկետով:

5) Ո՞վ է տալիս կառուցապատման թույլտվությունը

Համայնքի վարչական սահմաններում կառուցապատման նպատակով թույլտվությունները և այլ փաստաթղթեր տալիս է համայնքի ղեկավարը, իսկ «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ նաև Երևանի վարչական շրջանի ղեկավարը բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2012 թվականի մարտի 29-ի N 378-Ն որոշմամբ հաստատված կարգով նախատեսված դեպքերի:

6) Ի՞նչ փաստաթղթեր են անհրաժեշտ շինարարության թույլտվության ստացման համար

Կառուցապատողը, նախագծային փաստաթղթերի համաձայնեցման և միաժամանակ շինարարության թույլտվության ստացման նպատակով դիմում է իրավասու մարմնին՝ կցելով շինարարության թույլտվության (օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում՝ նաև քանդման թույլտվության) համար օրենքով սահմանված տեղական տուրքը վճարելու մասին անդորրագիրը (անդորրագրերը), նախագծային փաստաթղթերը (երկու օրինակից), փորձաքննության դրական եզրակացությունը (եզրակացությունները) կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ նախագծային աշխատանքների կապալառուի գրավոր երաշխավորագիրը, ինչպես նաև օրենսդրությամբ սահմանված այլ տեղեկություններ:

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ տեղական տուրքը վճարելու մասին անդորրագրի (անդորրագրերի) փոխարեն կարող է ներկայացվել նաև պետական վճարումների էլեկտրոնային համակարգի կողմից գեներացված անդորրագիրը կամ անդորրագրի 20-նիշանոց ծածկագիրը:

7) Ի՞նչ պահանջներ են ներկայացված կառուցապատման թույլտվություններ ստանալու նպատակով ներկայացված հայտը մերժելու որոշմանը

Իրավասու մարմնի կողմից կառուցապատման թույլտվություններ ստանալու նպատակով ներկայացված հայտը (դիմումը) մերժելու վերաբերյալ որոշումը պետք է պարունակի մերժման հիմքերն ու հիմնավորված լինի համապատասխան իրավական ակտերին հղումով:

8) Ի՞նչ փուլերից է բաղկացած կառուցապատման նպատակով տրվող թույլտվությունների գործընթացը

Կառուցապատման նպատակով թույլտվությունները և այլ փաստաթղթերը տրամադրվում են հետևյալ փուլերով՝ նախագծման թույլտվություն (կամ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք), շինարարության թույլտվություն և ավարտական ակտ (կամ շահագործման թույլտվություն), եթե օրենսդրությամբ այլ բան նախատեսված չէ:

9) Ո՞ր դեպքերում է մերժվում ներկայացված հայտը

Իրավասու մարմնի կողմից հայտը մերժվում է, եթե՝

1) հայտում ամրագրված են այնպիսի ցուցանիշներ (պայմաններ), որոնք հակասում են տվյալ տարածքի տարածական պլանավորման փաստաթղթերի կամ քաղաքաշինական, բնապահպանական, սանիտարահիգիենիկ, հակահրդեհային և այլ նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջներին.

- 2) ներկայացվող փաստաթղթերը պարունակում են սխալ կամ ոչ լիարժեք տեղեկություններ, կամ օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետում ներկայացված փաստաթղթերի ցանկը չի համալրվել.
- 3) օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում, եթե մերժվում է քանդման (ապամոնտաժման) թույլտվությունը.
- 4) պատմամշակութային հուշարձանների բնագավառի լիազորված մարմնի բացասական մասնագիտական եզրակացության առկայության դեպքում.
- 5) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ առաջադրանքը համաձայնեցնելու իրավասությամբ օժտված պետական կառավարման այլ լիազորված մարմինների բացասական եզրակացության առկայության դեպքում.
- 6) մատակարար կազմակերպությունների կողմից տեխնիկական պայմանների տրամադրման վերաբերյալ իրավասու մարմին հիմնավորված մերժում ներկայացվելու դեպքում:

10) Ո՞վ է կառուցապատողը

Կառուցապատողը քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնող՝ անշարժ գույքի սեփականատեր հանդիսացող կամ այն փոփոխելու իրավունք ունեցող անձն է:

11) Ի՞նչ պարտավորություններ ունի կառուցապատողը շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետում կառուցապատումը չավարտելու դեպքում

Օրենսդրությամբ նախատեսված ժամկետներում (բացառությամբ գյուղական համայնքներում իրականացվող կառուցապատման և անհատական բնակելի տների) կառուցապատումը չավարտելու դեպքում իրավասու մարմինը կառուցապատողին գրավոր նախազգուշացնում է շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետը երկարաձգելու և այդ ժամկետում կառուցապատումն ավարտելու կամ սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտն օտարելու մասին:

Կառուցապատողը նախագգուշացումը ստանալուց հետո մեկամսյա ժամկետում պարտավոր է դիմել իրավասու մարմին՝ շինարարության թույլտվության ժամկետը երկարաձգելու մասին հայտով:

12) Ի՞նչ ժամկետով կարող է երկարաձգվել շինարարության թույլտվությամբ սահմանված շինարարության տևողությունը

Իրավասու մարմնի կողմից շինարարության թույլտվությամբ սահմանված շինարարության տևողությունը կարող է երկարաձգվել ոչ ավելի, քան տվյալ օբյեկտի չիրականացված աշխատանքների համար շինարարության տևողության նորմերով հաշվարկված ժամկետի չափով:

Կառուցապատողը պարտավոր է շինարարության թույլտվությամբ սահմանված նոր ժամկետում ավարտել կառուցապատումը կամ օտարել սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող օբյեկտը:

13) Ի՞նչ ժամկետում է անհրաժեշտ իրականացնել շինարարությունը

Նոր կառուցվող շենքերի, շինությունների համար շինարարության թույլտվությամբ սահմանվում է շինարարության ավարտի ժամկետ՝ ըստ հայցվող ժամկետի, բայց ոչ ավելի նախագծային փաստաթղթերում նախատեսված ժամկետների 1.5-ապատիկից: Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի դեպքում շինարարության թույլտվությամբ՝ կառուցապատողի հայեցողությամբ, սահմանվում է նաև շահագործման թույլտվության ձևակերպման ժամկետը:

Գոյություն ունեցող շենքերի և շինությունների վերակառուցման (ներառյալ՝ քանդման), վերականգնման, ուժեղացման և բարեկարգման աշխատանքների համար թույլտվությունը տրվում է նախագծային փաստաթղթերով տվյալ օբյեկտի

շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման) տևողության նորմերով հաշվարկված ժամկետով:

14) Շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետում կառուցապատումը չավարտելու դեպքերում ի՞նչ իրավական հետևանքներ են սպասվում կառուցապատողին

Կառուցապատողի կողմից նախազգուշացումը ստանալուց հետո մեկամսյա ժամկետում շինարարության թույլտվության ժամկետը երկարաձգելու մասին հայտով իրավասու մարմնին չդիմելու, ինչպես նաև շինարարության թույլտվությամբ սահմանված նոր ժամկետում կառուցապատումը չավարտելու և սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող օբյեկտը չօտարելու դեպքում շինարարության թույլտվություն տվող մարմինը նրան կրկին ենթարկում է վարչական պատասխանատվության և դիմում դատարան տվյալ օբյեկտը վաճառելու հայցով:

15) Արդյո՞ք անհրաժեշտ է ծանուցել իրավասու մարմնին շինարարական աշխատանքներ սկսելու մասին

Կառուցապատողը շինարարական (քանդման, ապամոնտաժման) աշխատանքները սկսելուց առնվազն 3 օր առաջ ծանուցում է իրավասու մարմնին, որն իր հերթին՝ եռօրյա ժամկետում դրա մասին իրազեկում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնին՝ կցելով սահմանված ձևաթղթով կառուցապատողի ներկայացրած տեղեկանքի պատճենը:

16) Ե՞րբ է կասեցվում շինարարության թույլտվությունը

Եթե կառուցապատողն աշխատանքների կատարման ընթացքում թույլ է տվել օրենսդրությամբ սահմանված պահանջների խախտում, ապա խախտումը

բացահայտվելու պահից շինարարության թույլտվության գործողությունը կասեցվում է իրավասու մարմնի որոշմամբ՝ մինչև կասեցման պատճառների վերացումը, ընդ որում, կասեցումը հիմք չէ շինարարության թույլտվության գործողության ժամկետը երկարաձգելու համար: Շինարարության թույլտվությունը կարող է կասեցվել նաև օրենքով վարչական ակտերի կասեցման համար նախատեսված դեպքերում և կարգով:

17) Ո՞ր շինարարական աշխատանքների համար թույլտվություն չի պահանջվում

Առանց շինարարության թույլտվության կատարվում են միայն օրենսդրությամբ սահմանված ցածր ռիսկայնության աստիճանի (I կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների շինարարական աշխատանքները: Օրինակ՝ շենքերի և շինությունների ընթացիկ նորոգման, ներքին հարդարման, տարածքների բարեկարգման և այլ փոքրածավալ շինարարական աշխատանքները:

18) Ո՞ր դեպքերում է շինարարության թույլտվությունը ճանաչվում ուժը կորցրած

Շինարարական աշխատանքներ չսկսելու արդյունքում, մինչև օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետը լրանալը, կառուցապատողի կողմից սահմանված կարգով նախատեսված դիմում չներկայացվելու դեպքում իրավասու մարմնի նախաձեռնությամբ շինարարության թույլտվությունն ուժը կորցրած է ճանաչվում՝ դրա մասին եռօրյա ժամկետում պատշաճ կարգով ծանուցելով կառուցապատողին և Կադաստրի կոմիտեին՝ կառուցվող շինության նկատմամբ կառուցապատողի գրանցված իրավունքների դադարեցում գրանցելու համար:

19) Որո՞նք են շինարարության թույլտվության տրամադրող մարմնի ընդունած անհատական իրավական ակտի կամ գործողության և անգործության վարչական կարգով բողոքարկման ժամկետները

Վարչական բողոքը կարող է բերվել՝

- ա) վարչական ակտն ուժի մեջ մտնելու օրվանից 2 ամսվա ընթացքում.

բ) վարչական մարմնի կողմից գործողություն կատարելու օրվանից մեկ ամսվա ընթացքում.

գ) վարչական մարմնի կողմից անգործություն ցուցաբերելու օրվանից 2 ամսվա ընթացքում.

դ) գրավոր վարչական ակտում դրա բողոքարկման ժամկետը նշված չլինելու դեպքում՝ վարչական ակտի ուժի մեջ մտնելու օրվանից մեկ տարվա ընթացքում:

20) Անձի իրավունքները վարչական ակտի բողոքարկման ժամկետները բաց թողնելու դեպքում

Վարչական ակտի բողոքարկման ժամկետները բաց թողնելուց հետո ակտը դառնում է անբողոքարկելի: Բողոքարկման ժամկետը կարող է վերականգնվել հարգելի պատճառով բաց թողնվելու դեպքում:

Բողոքարկման ժամկետի բաց թողնելը հարգելի համարելու հանգամանք կարող է դառնալ վարույթի մասնակցից անկախ պատճառներով բողոքարկման ժամկետը բաց թողնելը:

Բողոքարկման ժամկետը բաց թողնելու պատճառը (պատճառներ) վերացնելուց հետո վարույթի մասնակիցը կարող է բողոք ներկայացնել 15 օրվա ընթացքում՝ նշելով ժամկետը բաց թողնելու պատճառը (պատճառներ): Վարչական մարմինը, որի վարույթում է գտնվում վարչական բողոքը, վերականգնում է բաց թողնված ժամկետը և բողոքն ըստ էության քննարկում և լուծում է, եթե բողոքով կամ բողոքի քննարկման ընթացքում հիմնավորվում է բողոք բերողից անկախ պատճառներով (նրա մեղքի բացակայությամբ) բողոքարկման ժամկետը բաց թողնելու հանգամանքը:

Բողոքարկման ժամկետը լրանալուց մեկ տարի անցնելուց հետո վարույթի մասնակիցը կորցնում է բողոքարկման ժամկետը հարգելի պատճառներով բաց թողնելու հիմնավորմամբ բողոք բերելու իրավունքը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ բողոք

բերելու ժամկետը բաց թողնելը կապված է անհաղթահարելի ուժի առաջացրած հետևանքների հետ:

21) Ո՞ր դեպքերում է կասեցվում վարչական ակտի կատարումը

Վարչական բողոք բերելը կասեցնում է բողոքարկվող վարչական ակտի կատարումը, բացառությամբ՝

ա) օրենքով նախատեսված այն դեպքերի, երբ վարչական ակտը ենթակա է անհապաղ կատարման.

բ) այն դեպքերի, երբ անհապաղ կատարումն անհրաժեշտ է հանրային շահերից ելնելով:

22) Վարչական ակտի բողոքարկումը դատական կարգով

Հայցը վարչական դատարան կարող է ներկայացվել՝

1) վիճարկման հայցի դեպքում՝ երկամսյա ժամկետում՝ վարչական ակտի ուժի մեջ մտնելու պահից.

2) պարտավորեցման հայցի դեպքում՝ երկամսյա ժամկետում՝ վարչական ակտի ընդունումը մերժելու մասին իրազեկվելու պահից.

3) գործողության կատարման հայցի դեպքում՝

ա. մեկամսյա ժամկետում՝ վարչական մարմնի կողմից գործողության կատարումը մերժելու մասին իրազեկվելու պահից,

բ. երկամսյա ժամկետում այն պահից, երբ լրացել է հայցվող գործողության կատարման համար սահմանված ժամկետը,

գ. եռամսյա ժամկետում այն պահից, երբ դիմում է ներկայացվել հայցվող գործողությունը կատարելու համար, եթե առկա չեն սույն կետի «ա» և «բ» ենթակետերով նախատեսված դեպքերը.

4) ճանաչման հայցի դեպքում՝

ա. անկախ ժամկետից՝ սույն օրենսգրքի 69-րդ հոդվածի 2-րդ մասում նշված գործերով.

բ. 5 տարվա ընթացքում՝ վարչական ակտն ուժը կորցնելու, գործողության կամ անգործության սպառվելու պահից՝ սույն օրենսգրքի 69-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված գործերով.

գ. 5 տարվա ընթացքում՝ իրավահարաբերության ծագման կամ դադարման պահից՝ սույն օրենսգրքի 69-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված գործերով:

23) Վարչական ակտի միաժամանակ բողոքարկումը վարչական և դատական կարգով

Եթե ակտը բողոքարկվել է վարչական և դատական կարգով միաժամանակ, ապա բողոքը ենթակա է դատական քննության, որի դեպքում վարչական մարմնում հարուցված վարույթը կարճվում է:

24) Ո՞ր դեպքերում Մարդու իրավունքների պաշտպանը կքննարկի հարցը և ո՞վ կարող է դիմել Պաշտպանին

Պաշտպանը բողոքի առկայության դեպքում կամ սեփական նախաձեռնությամբ քննարկում է պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ու պաշտոնատար անձանց, ինչպես նաև պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների պատվիրակած լիազորություններն իրականացնող կազմակերպությունների կողմից Սահմանադրությամբ և օրենքներով ամրագրված՝ մարդու իրավունքների և ազատությունների խախտումները Պաշտպանին դիմելու իրավունք ունի յուրաքանչյուր ֆիզիկական և իրավաբանական անձ:

Բողոքը պետք է Պաշտպանին ներկայացվի մեկ տարվա ընթացքում այն օրվանից, երբ դիմողն իմացել է կամ պետք է իմացած լիներ իր իրավունքների կամ ազատությունների ենթադրյալ խախտման մասին: Բողոքը ներկայացվում է գրավոր կամ բանավոր ձևով:

Գրավոր՝ փոստով կամ Պաշտպանի աշխատակազմ դիմում անձամբ հանձնելով (ք. Երևան, Պուշկինի 56ա), էլեկտրոնային փոստով (ombuds@ombuds.am), Պաշտպանին կամ նրա աշխատակազմի իրավասու ներկայացուցչին դիմումն առձեռն հանձնելով: Բանավոր՝ Պաշտպանի աշխատակազմի իրավասու ներկայացուցչին անձամբ հայտնելով, աշխատակազմ զանգահարելով (+374 10 537651 կամ +374 43506116), անվճար 116 թեժ գծին զանգելով:

Պաշտպանին ներկայացվող բողոքների համար պետական տուրք չի գանձվում:

Բողոքը պետք է լինի ստորագրված՝ ներառելով բողոք ներկայացնող անձի ազգանունը, անունը, բնակության վայրը (հասցեն) կամ իրավաբանական անձի անվանումը, գտնվելու վայրը և հետադարձ կապի վերաբերյալ տվյալներ:

Բողոքը ստանալուց և հաշվառելուց անմիջապես հետո Պաշտպանի սահմանած կարգով իրականացվում է բողոքի ուսումնասիրություն, որի հիման վրա Պաշտպանը կայացնում է օրենքով նախատեսված որոշումներից մեկը:

